

Zadeva T-386/04

Eridania Sadam SpA in drugi proti Komisiji Evropskih skupnosti

„Skupna ureditev trgov za sladkor – Sistem cen – Regionalizacija – Območja s primanjkljajem – Uvrstitev Italije – Tržno leto 2004/2005 – Uredba (ES) št. 1216/2004 – Ničnostna tožba – Fizične in pravne osebe – Nedopustnost“

Sklep Sodišča prve stopnje (peti senat) z dne 28. junija 2005 II - 2535

Povzetek sklepa

- 1. Ničnostna tožba – Fizične ali pravne osebe – Akti, ki jih neposredno in posamično zadevajo – Določba o izpeljanih intervencijskih cenah za beli sladkor za tržno leto za vsa območja Italije – Tožba italijanskih proizvajalcev sladkorja – Nedopustnost (člen 230, četrti odstavek, ES; Uredba Komisije št. 1216/2004, člen 1(d))*

2. *Evropske skupnosti – Sodni nadzor zakonitosti aktov institucij – Splošni akti – Nujnost, da fizične ali pravne osebe za presojo zakonitosti uporabijo ugovor nezakonitosti ali predhodno odločanje – Obveznost nacionalnih sodišč, da uporabljajo nacionalna procesna pravila, tako da omogočijo izpodbijanje zakonitosti splošnih aktov Skupnosti – Dostop do ničnostne tožbe pred sodiščem Skupnosti v primeru nepremostljive ovire na ravni nacionalnih procesnih pravil – Izključitev*
(členi 10 ES, 230, četrti odstavek, ES, 234 ES in 241 ES)
3. *Ničnostna tožba – Fizične ali pravne osebe – Akti, ki jih neposredno in posamično zadevajo – Contra legem razlaga pogoja glede obvezne posamične prizadetosti – Nedopustnost*
(člen 230, četrti odstavek, ES; člen 48 EU)
4. *Ugovor nezakonitosti – Incidenter – Nedopustna tožba v postopku v glavni stvari – Nedopustnost ugovora*
(člen 241 ES)

1. Fizična ali pravna oseba lahko v skladu z ustaljeno sodno prakso trdi, da jo zadevni akt, ki ni nanjo naslovljena odločba, posamično zadeva samo, če jo ta zadeva zaradi določenih lastnosti, značilnih posebej zanjo, ali dejanskega stanja, ki jo ločuje od katere koli druge osebe, in zato individualizira prav tako, kot bi naslovnika odločbe.

Ni namreč mogoče šteti, da akt subjekte posamično zadeva samo zato, ker ta akt nekatere subjekte gospodarsko bolj prizadene kot njihove konkurente. Iz tega sledi, da škoda, ki jo zatrjujejo tožeče stranke in ki naj bi bila posledica kombiniranega učinka zvišanja cene sladkorne pese v Italiji, do katerega je prišlo zaradi uporabe izpeljane intervencijske cene, in znižanja cene sladkorja v tej državi, do katerega je prišlo zaradi povečanja uvoza sladkorja s poreklom iz balkanskih držav, tudi če dokazana sama po sebi ne zadostuje za njihovo individualizacijo v primerjavi z drugimi proizvajalci v sektorju.

Tako člen 1(d) Uredbe št. 1216/2004, s katero so določene izpeljane intervencijske cene za beli sladkor za tržno leto 2004/2005 za vsa območja Italije, italijanskih proizvajalcev sladkorja ne zadeva posamično.

(Glej točke od 33 do 36.)

2. Pogodba je po eni strani v členih 230 ES in 241 ES in po drugi strani v členu 234 ES vzpostavila celostni sistem pravnih sredstev in postopkov za zagotovitev nadzora nad zakonitostjo aktov institucij, njegovo uresničevanje pa je zaupano sodišču Skupnosti. V tem sistemu imajo fizične ali pravne osebe, ki zaradi pogojev dopustnosti iz četrtega odstavka člena 230 ES ne morejo neposredno izpodbijati splošnih aktov Skupnosti, možnost, glede na posamezni primer, da dokažejo neveljavnost takih aktov ali posredno, na podlagi člena 241 ES pred sodiščem Skupnosti ali pred nacionalnimi sodišči, ki sicer niso pristojna, da sama odločajo o neveljavnosti zadevnih aktov, vendar morajo v takih primerih Sodišču glede tega predložiti vprašanje za predhodno odločanje.

Torej so države članice dolžne predvideti celostni sistem pravnih sredstev in postopkov za zagotovitev spoštovanja pravice do učinkovitega sodnega varstva.

V tem okviru morajo v skladu z načelom lojalnega sodelovanja, določenim v členu 10 ES, nacionalna sodišča razlagati in uporabljati, kolikor je to mogoče, notranja postopkovna pravila, ki urejajo pravna sredstva, tako da lahko fizične

ali pravne osebe pred sodnimi organi izpodbijajo zakonitost vsake odločbe ali vsakega drugega nacionalnega ukrepa, s katerim je bil zanje uporabljen splošen akt Skupnosti, tako da se sklicujejo na neveljavnost tega akta.

Vendar posameznik pred sodiščem Skupnosti ne more sprožiti ničnostne tožbe zoper splošni akt, kakršen je uredba, ki ga ne individualizira podobno kot naslovnik odločbe, niti če je mogoče dokazati, potem ko to sodišče preuči konkretna nacionalna postopkovna pravila, da ta posamezniku ne dopuščajo vložitev tožbe, s katero bi lahko izpodbijal veljavnost izpodbijanega akta Skupnosti. V takem sistemu pravnih sredstev bi morale namreč sodišče Skupnosti v vsakem konkretnem primeru preučiti in razložiti nacionalno procesno pravo, kar bi presegalo njegove pristojnosti v okviru nadzora zakonitosti aktov Skupnosti.

Zato ničnostna tožba pred sodiščem Skupnosti ne more biti nikakor dopustna, tudi če bi se izkazalo, da nacionalna postopkovna pravila posa-

mezniku ne dopuščajo izpodbijanja veljavnosti izpodbijanega akta Skupnosti, ne da bi ta akt najprej kršil.

V zvezi s tem dejstvo, da se izpodbijana uredba uporablja neposredno, brez intervencije nacionalnih organov, samo po sebi še ne pomeni, da lahko gospodarski subjekt, ki ga ta uredba neposredno zadeva, njeno veljavnost izpodbija šele, ko to uredbo prekrši. Izključiti ni mogoče namreč niti, da lahko daje nacionalni pravni sistem posamezniku, ki ga splošni zakonodajni akt nacionalnega prava neposredno zadeva, vendar ga ne more neposredno izpodbijati pred sodišči, na voljo možnost, da pri nacionalnih organih predlaga ukrep, povezan s tem aktom, ki ga je mogoče izpodbijati pred nacionalnim sodiščem, in tako posamezniku omogoča, da zadevni akt izpodbija posredno. Prav tako je mogoče, da lahko daje nacionalni pravni sistem gospodarskemu subjektu, ki ga izpodbijana uredba neposredno zadeva, na voljo možnost, da pri nacionalnih organih predlaga akt, povezan s to uredbo, ki ga je mogoče izpodbijati pred nacionalnim sodiščem, in tako gospodarskemu subjektu omogoča, da zadevno uredbo izpodbija posredno.

(Glej točke od 39 do 44.)

3. Čeprav je treba pogoj, da lahko fizična ali pravna oseba tožbo zoper uredbo sproži le, če jo ta zadeva ne le neposredno, ampak tudi posamično, razlagati z vidika načela učinkovitega sodnega varstva, ob upoštevanju različnih okoliščin, ki lahko tožečo stranko individualizirajo, pa taka razlaga ne more privedi do odstopanja od zadevnega pogoja, ki ga izrecno določa Pogodba, ne da bi bile s tem presežene pristojnosti, ki jih ta pogodba dodeljuje sodišču Skupnosti, saj lahko zdaj veljavni sistem spremenijo države članice na podlagi člena 48 EU.

(Glej točko 47.)

4. Možnost iz člena 241 ES, na podlagi katerega se je mogoče sklicevati na neuporabo uredbe ali splošnega akta, ki pomeni podlago izpodbijanega izvedbenega akta, sama po sebi zadevni osebi še ne daje pravice do vložitve tožbe, saj je mogoče to pravico uveljavljati samo posredno. Če pravica do vložitve tožbe o glavni stvari ni izkazana, se ni mogoče sklicevati na ta člen.

(Glej točko 51.)